

LIGJ
Nr. 91/2021

**PËR KRIJIMIN, ORGANIZIMIN DHE FUNKSIONIMIN E AUTORITETIT
KOMBËTAR TË INVESTIGIMIT TË AKSIDENTEVE DHE INCIDENTEVE
HEKURUDHORE DHE DETARE**

Në mbështetje të neneve 78 e 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është krijimi, organizimi dhe funksionimi i Autoritetit Kombëtar të Investigimit të Aksidenteve dhe Incidenteve Hekurudhore dhe Detare, në vijim AKIAIHD.

Neni 2
Objekti i ligjit

Objekti i këtij ligji është përcaktimi i rregullave për organizimin dhe funksionimin e AKIAIHD-së, si dhe marrëdhëniet e tij me autoritetet e tjera hekurudhore dhe detare.

Neni 3
Fusha e veprimtarisë së AKIAIHD-së

1. Fusha e veprimtarisë së AKIAIHD-së është parandalimi dhe investigimi i aksidenteve dhe i incidenteve hekurudhore dhe detare në Republikën e Shqipërisë.

2. Metodologjia, rregullat, procedurat, standardet dhe praktikat për kryerjen e investigimit të aksidenteve dhe të incidenteve hekurudhore e detare përcaktohen me rregullore, të miratuar nga ministri përgjegjës për transportet.

KREU II
ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI I AKIAIHD-SË

Neni 4
Statusi i AKIAIHD-së

1. AKIAIHD-ja është person juridik, publik, me seli në Tiranë. AKIAIHD-ja është një strukturë e pavarur në organizimin, strukturën ligjore dhe vendimmarrjen e tij. Veprimtaria e AKIAIHD-së mbikëqyret nga ministri përgjegjës për transportin.

2. AKIAIHD-ja organizohet dhe funksionon në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të legjislacionit në fuqi në fushën e transportit hekurudhor dhe atij detar.

Neni 5

Funksionet e AKIAIHD-së

AKIAIHD-ja kryen funksionet e investigimit të aksidenteve dhe incidenteve hekurudhore e detare në përputhje me Kodin Hekurudhor dhe Kodin Detar. AKIAIHD-ja kryen funksionet e mëposhtme:

a) harton rregullore dhe udhëzime të nevojshme për të realizuar funksionet e investigimit të aksidenteve dhe incidenteve hekurudhore e detare të përcaktuara në Kodin Hekurudhor dhe Kodin Detar;

b) kur e sheh të arsyeshme, lëshon rekomandime për administruesit e infrastrukturës, sipërmarrësit dhe autoritetet e sigurisë;

c) mbikëqyr dhe monitoron në terren të gjitha çështjet e lidhura me rekomandimet e lëshuara nga ai vetë.

Neni 6

Organizimi

1. AKIAIHD-ja organizohet në nivel qendror dhe e shtrin veprimtarinë në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë.

2. AKIAIHD-ja drejtohet nga kryetari i AKIAIHD-së, që është investuesi kryesor.

3. Struktura dhe organika e AKIAIHD-së miratohen me urdhër të Kryeministrit, me propozim të ministrit përgjegjës për transportet sipas legjislacionit në fuqi për organizimin dhe funksionimin e institucioneve të administratës shtetërore. Njësitë organizative përgjegjëse për investigimin në përbërje të AKIAIHD-së kanë të paktën, 6 (gjashtë) investues.

4. Kryetari i AKIAIHD-së emërohet dhe lirohet nga Kryeministri, me propozim të ministrit përgjegjës për transportet, për një periudhë 5-vjeçare, me të drejtë riemërimi vetëm një herë. Marrëdhëniet e punës për nëpunësit e AKIAIHD-së rregullohen në përputhje me legjislacionin për shërbimin civil. Marrëdhëniet e punës së punonjësve mbështetës rregullohen sipas Kodit të Punës.

Neni 7

Kriteret për emërimin dhe lirimin e kryetarit të AKIAIHD-së

1. Kryetari i AKIAIHD-së zgjidhet midis profesionistëve më të mirë, me eksperiencë në çështjet e investigimit të aksidenteve dhe incidenteve në transportin hekurudhor dhe/ose detar, me eksperiencë në mbikëqyrje, investigim dhe çështjet e sigurisë.

2. Kryetari i AKIAIHD-së duhet të ketë një eksperiencë të gjerë në fushën e sigurisë hekurudhore apo detare për të paktën 10 (dhjetë) vjet.

3. Kryetari i AKIAIHD-së nuk duhet të ketë qenë i përfshirë në biznese në sektorin e transportit hekurudhor dhe detar dhe as nuk duhet të ketë interes të drejtpërdrejtë ose të tërthortë në këto biznese në 3 vjetët e fundit përpara emërimit në AKIAIHD, dhe nuk duhet të ketë interes të drejtpërdrejtë ose të tërthortë në furnitorët e këtij sektori.

4. Kryetari i AKIAIHD-së lirohet nga detyra kur:

a) plotëson moshën për pension të plotë pleqërie;

b) jep dorëheqjen;

c) është në paaftësi fizike ose mendore për ushtrimin e detyrës për një periudhë mbi 6 muaj;

ç) dënohet me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një vepre penale;

d) nuk ushtron detyrën në përputhje me legjislacionin në fuqi;

dh) kryen akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e tij.

Neni 8

Të drejtat dhe detyrat e kryetarit të AKIAIHD-së

Kryetari i AKIAIHD-së ka këto të drejta dhe detyra:

- a) ndërmerr të gjitha veprimet ligjore në emër të AKIAIHD-së dhe e përfaqëson atë në të gjitha procedurat ndaj palëve të treta;
- b) lidh kontrata në emër të AKIAIHD-së;
- c) merr vendimin për investigimin e një aksidenti dhe incidenti hekurudhor e detar;
- ç) në mënyrë periodike i raporton ministrit përgjegjës për transportin për veprimtarinë e tij, si dhe i paraqet ministrit në çdo kohë, me kërkesë të tij, çdo të dhënë ose informacion në lidhje me veprimtarinë e tij;
- d) kryen detyra të tjera të përcaktuara në Kodin Hekurudhor dhe Kodin Detar, aktet ligjore e nënligjore në këta sektorë, dhe në çdo traktat ose marrëveshje kombëtare, ndërkombëtare;
- dh) autorizon ekspertë jashtë AKIAIHD-së për detyra të veçanta, të cilat nuk mund të kryhen nga personeli i AKIAIHD-së;
- e) miraton rregulloren për metodat e brendshme të punës dhe sjelljen e personelit, jo më vonë se 2 (dy) muaj pas krijimit të AKIAIHD-së;
- ë) merr masa në përputhje me nevojat e AKIAIHD-së;
- f) komunikon me autoritetet rajonale të Bashkimit Evropian për çështjet e sigurisë;
- g) merr çdo vendim që e vlerëson të nevojshëm, brenda kompetencave të tij, në përputhje me këtë ligj dhe legjislacionin në fuqi.
- gj) organizon, menaxhon, mbikëqyr, planifikon, koordinon, vlerëson personelin dhe mban përgjegjësi për aktivitetet e tyre dhe përmbushjen nga ana e tyre të detyrave të caktuara;
- h) përcakton të drejtat dhe përgjegjësitë e personelit, vendimmarrjen e brendshme dhe rregullat që lidhen me aktivitetet financiare apo administrative.

Neni 9

Financimi i AKIAIHD-së

1. AKIAIHD-ja është institucion buxhetor dhe financohet nga buxheti i shtetit, donacione dhe burime të tjera të ligjshme.
2. Në rastin e ngjarjeve të caktuara, Këshilli i Ministrave akordon fondet përkatëse, të mjaftueshme për të realizuar procesin e plotë të investigimit.

Neni 10

Konfidencialiteti

Të dhënat e mbledhura gjatë investigimit janë konfidenciale dhe nuk duhet t'u vihen në dispozicion personave që nuk janë të përfshirë në investigimin e aksidentit dhe incidentit hekurudhor dhe detar, me përjashtim të rasteve kur përcaktohet nga ministri përgjegjës për transportin se këto të dhëna përbëjnë interes publik madhor. Të dhëna konfidenciale janë:

- a) dëshmitë dhe deklaratat e dëshmitarëve dhe regjistrimet e marra nga investiguesit gjatë procesit të investigimit;
- b) të dhënat që zbulojnë identitetin e personave që kanë dhënë dëshmi gjatë investigimit;
- c) informacionet në lidhje me personat e përfshirë në një aksident dhe incident hekurudhor dhe detar, që konsiderohet i një natyre të ndjeshme dhe private, sidomos informacioneve që kanë të bëjnë me shëndetin e tyre.

Neni 11

Konflikti i interesit

1. Investiguesi, si personi i autorizuar nga AKIAIHD-ja, është i pavarur nga palët e interesuara gjatë aktivitetit të tij profesional, vlerësimeve dhe vendimmarrjes.
2. Investiguesit, si personi i autorizuar nga AKIAIHD-ja, nuk i lejohet të kryejë aktivitete të tjera që mund të ndikojnë në paanshmërinë dhe pavarësinë e vendimeve të tij.
3. Mospërmbushja nga ana e investiguesit, si personi i autorizuar nga AKIAIHD-ja, e këtyre detyrimeve, të sanksionuara në pikën 2 të këtij neni, e bëjnë atë ligjërisht përgjegjës sipas akteve ligjore përkatëse.
4. Personi, rasti i të cilit është në shqyrtim, mund të kundërshtojë investiguesin, si personin e autorizuar nga AKIAIHD-ja, nëse ky i fundit ka interesa personale për çështjen në fjalë.

KREU III BASHKËPUNIMI, INFORMACIONI DHE RAPORTIMI

Neni 12

Bashkëpunimi me autoritetet e tjera hekurudhore dhe detare

1. AKIAIHD-ja bashkëpunon me autoritetet homologe të shteteve të huaja.
2. AKIAIHD-ja mund të lidhë marrëveshje me autoritetet e tjera homologe, kombëtare dhe të huaja, siç përcaktohet në aktet ligjore të Republikës së Shqipërisë.
3. AKIAIHD-ja ka të drejtë t'u paraqesë autoriteteve të sigurisë, kombëtare dhe të huaja, ose organeve të tjera rekomandime për çështje që kanë të bëjnë me sigurinë dhe ndërveprimin, siç përcaktohet në Kodin Hekurudhor dhe Kodin Detar.
4. AKIAIHD-ja informon rregullisht agjencitë ose zyrat respektive të Bashkimit Evropian për çështjet përkatëse hekurudhore dhe detare, siç është përcaktuar në Kodin Hekurudhor dhe Kodin Detar.

Neni 13

Marrja e informacionit

1. Kur ndodh një aksident dhe incident hekurudhor apo detar, sipërmarrësit hekurudhorë, administruesit e infrastrukturës, sipas rastit Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore dhe sipërmarrësit detarë, janë të detyruar të njoftojnë menjëherë AKIAIHD-në.
2. AKIAIHD-ja ka të drejtë të kërkojë informacione, që i vlerëson të nevojshme, nga subjektet publike dhe private, administruesi i infrastrukturës, sipërmarrësit në veprimtaritë hekurudhore dhe detare, Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore dhe palët e treta që janë aktive në tregun përkatës.
3. Në rast se AKIAIHD-ja pengohet në marrjen e informacionit nga subjektet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, raporton menjëherë të gjitha autoritetet e përfshira në procesin e informimit dhe ndjek procedurat ligjore në përputhje me legjislacionin për të drejtën e informimit.

Neni 14

Raportimi dhe publikimi

1. AKIAIHD-ja i paraqet ministrit përgjegjës për transportin raportin vjetor të vitit paraardhës brenda datës 31 mars të çdo viti.
2. Raporti vjetor do të përmbajë:
 - a) përmbledhje të aktiviteteve dhe të vendimeve të marra nga AKIAIHD-ja;

b) analizë dhe përshkrim të shkallës së integritit të AKIAIHD-së në sistemin evropian të investigimit hekurudhor dhe detar;

c) propozime për ndryshime ligjore dhe institucionale.

3. AKIAIHD-ja e publikon raportin vjetor në faqen zyrtare të saj, në gjuhën shqipe dhe të paktën në një gjuhë zyrtare të Bashkimit Evropian

KREU IV DISPOZITA KALIMTARE

Neni 15

Përfundimi dhe transferimi i kompetencave

Informacioni i nevojshëm për proceset e investigimit të aksidenteve dhe incidenteve të sistemit hekurudhor dhe detar nga strukturat përgjegjëse transferohet pranë AKIAIHD-së me krijimin e tij.

Neni 16

Nxjerrja e akteve nënligjore

Ngarkohet ministri përgjegjës për transportin që brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të nxjerrë rregullore në zbatim të nenit 3, pika 2, të tij.

Neni 17

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

Miratuar në datën 1.7.2021.